

Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet mars 2023

Utbildningsnämnden

1 Omhändertagande/implementering av det trygghetsskapande och brottsförebyggande programmet

Anvisning

Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022-2026 beslutades av kommunfullmäktige 2022-06-16 § 4 dnr 0355/20. Syftet med programmet är att kraftsamla och förtydliga vad som förväntas av stadens nämnder och styrelser i det gemensamma arbetet för att öka tryggheten för de som lever, verkar och vistas i staden och för att minska den individuella och organiserade brottslighetens påverkan på göteborgssamhället.

Stadsledningskontoret har ett uppdrag att stödja implementeringen av det gemensamma arbetet enligt programmet. Varje nämnd och styrelse med utpekad ansvar i programmet ansvarar för implementeringen i den egna organisationen samt för gemenförandet av respektive strategi.

Syftet med frågorna i denna rapport är att få en bild av var varje nämnd och styrelse står i relation till arbetet med de 18 strategierna som har definierats i programmet. Genom frågorna hoppas vi kunna ge förbättrat stöd i vad som behöver prioriteras för att komma igång med ett systematiskt arbete utifrån strategierna i programmet.

Varje organisation svarar på frågorna utifrån sitt uppdrag i implementeringsarbetet med programmet.

Frågor

I Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program finns fem målområden och 18 strategier.

- *Hur har ni påbörjat implementeringen av programmet i er organisation?*
- *Vilka i er organisation har informerats om programmet? Det kan till exempel vara nämnd, styrelse, ledningsgrupper och medarbetare.*
- *Har ni värderat och tydliggjort programmets strategier utifrån er organisations uppdrag?*

Svar

Det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet i gymnasieskolan är kopplat till både kunskapsuppdraget och demokratiuppdraget.

Utbildning är en av de viktigaste faktorerna för hur barns och ungas liv kommer att utvecklas. En ungdom som aldrig har påbörjat eller inte har fullföljt sin gymnasieutbildning kan hamna i en situation där vägen till vidare utbildning eller arbete begränsas och man riskerar att hamna i utanförskap. Utbildningsnämndens uppdrag och arbete går därför i första hand ut på att varje elev/studerande ska ges möjlighet att uppnå målen med utbildningen. Det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet utgår även från demokratiuppdraget och värdegrundsarbetet – att fostra eleverna till goda samhällsmedborgare.

Förvaltningsledningen har värderat förvaltningens nuvarande arbetssätt inom programmets olika målområden och strategier och bedömer att det i de allra flesta fall redan pågår ett arbete i linje med programmets intentioner.

2 Strategier där alla nämnder och styrelser har ett ansvar

Anvisning

Markera med **X** under det alternativ som bäst beskriver strategins status i organisationen.

Utveckla i text under respektive strategi vad som behöver utvecklas samt när ni beräknar att arbetet ska ske i enlighet med strategin (gäller för alternativen gult, blått och rött).

	Arbete sker i enlighet med strategin	Ett mindre utvecklingsarbete behöver ske för att arbeta i enlighet med strategin	Arbete pågår men ett större utvecklingsarbete behöver ske för att arbeta i enlighet med strategin	Systematiskt arbete pågår inte utan behöver utvecklas.
1. Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete ska vara kunskapsbaserat och utgå från målgruppsanalyser, likvärdiga lokala och centrala lägesbilder och aktuell forskning	x			
Om arbetet behöver utvecklas, beskriv den utveckling som behöver ske samt när ni beräknar kunna arbeta enligt strategin				
2. Göteborgs Stad ska säkra kompetens hos ansvariga och utförare i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet.	x			
Om arbetet behöver utvecklas, beskriv den utveckling som behöver ske samt när ni beräknar kunna arbeta enligt strategin				
3. Göteborgs Stad ska bjuda in till centrala och lokala trygghetsskapande och brottsförebyggande forum/råd för att identifiera frågor där samordning och vidare samverkan bör ske.	x			
Om arbetet behöver utvecklas, beskriv den utveckling som behöver ske samt när ni beräknar kunna arbeta enligt strategin				
4. Göteborgs Stad ska ta initiativ och aktivt delta i såväl internt som externt initierade trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder samt kontinuerligt utveckla nya strukturer och överenskommelser för samverkan internt samt lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.		x		
Om arbetet behöver utvecklas, beskriv den utveckling som behöver ske samt när ni beräknar kunna arbeta enligt strategin		Samverkan med bland annat socialförvaltningarna behöver utvecklas. Den etablerade samverkansmodellen mellan skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF) bygger på att eleverna bor, går i skola och har fritidsaktiviteter kopplat till ett geografiskt område i staden. Detta gäller inte elever i gymnasieskolan och ett arbete är påbörjat för att på ett tydligare sätt inkludera utbildningsförvaltningens målgrupper inom ramen för denna typ av samverkan.		

5. Göteborgs Stad ska medverka till att stärka civilsamhällets och näringslivets delaktighet i det gemensamma trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet.	x			
Om arbetet behöver utvecklas, beskriv den utveckling som behöver ske samt när ni beräknar kunna arbeta enligt strategin				
6. Göteborgs Stad ska på ett systematiskt sätt analysera och ta hänsyn till vilka målgrupper och individer som har störst behov när trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder planeras och genomförs.	x			
Om arbetet behöver utvecklas, beskriv den utveckling som behöver ske samt när ni beräknar kunna arbeta enligt strategin				
7. Göteborgs Stad ska på ett systematiskt sätt analysera och ta hänsyn till vilka platser som är mest otrygga och utsatta när trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder planeras och genomförs.	x			
Om arbetet behöver utvecklas, beskriv den utveckling som behöver ske samt när ni beräknar kunna arbeta enligt strategin				
8. Göteborgs Stad ska verka för att stoppa våld i nära relation, hatbrott samt hedersrelaterat våld och förtryck.	x			
Om arbetet behöver utvecklas, beskriv den utveckling som behöver ske samt när ni beräknar kunna arbeta enligt strategin				
9. Göteborgs Stad ska på ett systematiskt sätt vidta brottsförebyggande åtgärder i verksamheter, på platser och vid tjänster där brott riskerar att begås.	x			
Om arbetet behöver utvecklas, beskriv den utveckling som behöver ske samt när ni beräknar kunna arbeta enligt strategin				
10. Göteborgs Stad ska förstärka sina kontrollfunktioner och samverka internt och externt för att motverka ekonomisk brottslighet och att oseriösa aktörer kommer åt stadens resurser.	x			
Om arbetet behöver utvecklas, beskriv den utveckling som behöver ske samt när ni beräknar kunna arbeta enligt strategin				
11. Göteborgs Stad ska motverka utvecklingen av parallella samhällsstrukturer genom att stoppa gängkriminalitet, släktbaserade kriminella nätverk och våldbejakande extremism.		x		
Om arbetet behöver utvecklas, beskriv den utveckling som behöver ske samt när ni beräknar kunna arbeta enligt strategin		Gymnasieskolornas samverkan med bland annat socialförvaltningarna behöver utvecklas. Fokus för arbetet i samverkansmodellen SSPF är barn och ungdomar som befinner sig i riskzon för destruktivt beteende och i destruktiva miljöer. Modellen bygger på att eleverna bor, går i skola och har fritidsaktiviteter kopplat till ett geografiskt område i staden. Detta gäller inte elever i gymnasieskolan, och ett arbete är påbörjat för att på ett tydligare sätt inkludera utbildningsförvaltningens målgrupper inom ramen för denna typ av samverkan. Förvaltningen planerar för en kompetenshöjande insats om våldsbejakande extremism och radikaliserings, vilket planerades redan 2020 men fick skjutas upp på grund av pandemin.		

12. Göteborgs Stad ska motverka tystnadskultur genom att stoppa alla former av otillåten påverkan av dess chefer och medarbetare.		x		
Om arbetet behöver utvecklas, beskriv den utveckling som behöver ske samt när ni beräknar kunna arbeta enligt strategin	I resultatet från medarbetarenkäten avseende frågorna som rör tystnadskultur framgår att förvaltningen i stort sett har samma resultat som stadens samlade resultat. Förvaltningen behöver i första hand förbättra informationen till medarbetarna så att det vet vart de ska vända sig om de upplever en tystnadskultur.			

3 Strategier där utpekade nämnder och styrelser har ett ansvar eller ett särskilt ansvar

	Arbete sker i enlighet med strategin	Ett mindre utvecklingsarbete behöver ske för att arbeta i enlighet med strategin	Arbete pågår men ett större utvecklingsarbete behöver ske för att arbeta i enlighet med strategin	Systematiskt arbete pågår inte utan behöver utvecklas.
13. Göteborgs Stad ska utveckla och stärka det långsiktiga och systematiska vålds- och drogförebyggande arbetet.	x			
Om arbetet behöver utvecklas, beskriv den utveckling som behöver ske samt när ni beräknar kunna arbeta enligt strategin				

14. Göteborgs Stad ska rikta skyndsamma, samordnade och individanpassade insatser till barn och unga som bedöms vara i riskzonen för att rekryteras till kriminella gäng, hamna i kriminalitet, våldsbejakande extremism, drogmissbruk och andra riskbeteenden. Vårdnadshavare och andra betydelsefulla vuxna ska involveras och få stöd och hjälp vid behov.		x		
Om arbetet behöver utvecklas, beskriv den utveckling som behöver ske samt när ni beräknar kunna arbeta enligt strategin		Samverkan med bland annat socialförvaltningarna behöver utvecklas. Fokus för arbetet i samverkansmodellen SSPF är barn och ungdomar som befinner sig i riskzon för destruktivt beteende och i destruktiva miljöer. Modellen bygger på att eleverna bor, går i skola och har fritidsaktiviteter kopplat till ett geografiskt område i staden. Detta gäller inte elever i gymnasieskolan, och ett arbete är påbörjat för att på ett tydligare sätt inkludera utbildningsförvaltningens målgrupper inom ramen för denna typ av samverkan.		

15. Göteborgs Stad ska rikta skyndsamma och samordnade boende-, behandlings- och arbetsmarknadsinsatser till den som vill lämna ett liv i kriminalitet, har avtjänat straff eller är rädd för att bli indragen i en kriminell livsstil. Familj och anhöriga ska få stöd och hjälp vid behov.	x			
Om arbetet behöver utvecklas, beskriv den utveckling som behöver ske samt när ni beräknar kunna arbeta enligt strategin				

4 Människohandel, prostitution eller sexuell exploatering

Anvisning

Kommunfullmäktige beslutade 2022-06-16 § 4 dnr 0355/20 om Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022-2026 med tilläggsyrkande:

Kommunstyrelsen får i uppdrag att

- i samverkan med relevanta nämnder, rättsvårdande myndigheter och civilsamhället
- ta fram förslag på insatser för att motverka och agera förebyggande mot prostitution, människohandel och sexuell exploatering, samt komplettera med hänvisning till Göteborgs Stads plan mot våld i nära relationer 2020–2023. Ett särskilt fokus ska läggas på kopplingen till gängkriminalitet och gängkriminella. Insatserna ska kostnadsredovisas.

Stadsledningskontoret bereder ärendet genom att samla in underlag från förvaltningar och bolag.

Frågor

1. Har er förvaltning/bolag någon metod för att upptäcka människohandel, prostitution eller sexuell exploatering i anslutning till ert ansvarsområde?
2. Har ni sett tecken på människohandel, prostitution eller sexuell exploatering i anslutning till, eller bland människor ni möter i, era verksamheter? Om ja, beskriv vad ni sett.
3. Vad gör ni om ni upptäcker människohandel, prostitution eller sexuell exploatering?
4. Vilka kontakter tar ni vid upptäckt?

Svar

Elever utsatta för sexuell exploatering och/eller prostitution kan finnas i gymnasieskolans verksamhet och kan också komma att identifieras exempelvis under elevhälsosamtal. I samtalen har skolsköterskan en dialog med eleven utifrån frågor som ställts i en enkät, bland annat om man blivit kränkt eller illa behandlad i eller utanför skolan, om någon gjort något mot ens kropp som inte kändes ok, om man blivit utsatt för psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld samt om man är utsatt för hedersrelaterat våld och förtryck.

Det finns rutiner på skolorna för hur personal ska agera vid oro för att en ungdom far illa, det kan handla om människohandel, prostitution och sexuell exploatering men även hedersrelaterat våld och förtryck, våld i hemmet eller annan våldsprakt eller utsatthet. All personal som jobbar med barn och unga har anmälningsskyldighet till socialtjänst vid oro för att en ungdom far illa, eller polis vid misstanke eller kännedom om brott.

Förvaltningen har även ett samarbete med Mika-mottagningen som kan konsultera förvaltningens medarbetare.